

Murabaha Sözleşmesine istinaden yapılacak işlemlerin damga vergisi, harç ve katma değer vergisinden istisna olup olmadığı

Belge türü	Özelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.18.01-140[123-2014/166]-130939
Tarih	02.09.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : 97895701-140[123-2014/166]-130939

02/09/2016

Konu : Murabaha Sözleşmesine istinaden

yapılacak işlemlerin damga vergisi,

harç ve katma değer vergisinden

istisna olup olmadığı

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinin tetkikinden;

- ... (...)’ın “Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşma” ile kurulduğu ve Suudi Arabistan menşeli bir finans kuruluşu olduğu, Türkiye Cumhuriyeti’nin söz konusu Anlaşmaya 6119 sayılı Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna

Dair Kanun ile taraf olduğu,

- ... ile Türkiye’de mukim bir anonim şirket (borçlu) arasında 2008 yılında akdedilen ve 2009 yılında tadil edilen “Murahaba Kredi Sözleşmesi” (Murahaba Sözleşmesi) uyarınca anonim şirkete finansman sağlandığı,
- ... tarafından borçluya sağlanan finansmanın teminatı olarak ... lehine ipotek, ticari işletme rehni, taşınır mallar üzerinde rehin, maden lisansı üzerinde rehin tesis edildiği ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişi ve Türkiye’de mukim diğer bir tüzel kişi üçüncü şahıslardan garanti ve bonolar alındığı,
- Borçlu durumundaki anonim şirketin ...’ye yapması gereken ödemelerde temerrüde düştüğü, bu nedenle ... tarafından Murabaha Sözleşmesi uyarınca, alacaklı olduğu meblağı tahsil etmek amacıyla, garantörler aleyhine icra takibi ve diğer teminatların paraya çevrilmesi suretiyle hukuki sürecin başlatılmasının planlandığı, ayrıca gerekmesi halinde borçlu ve/veya garantörler aleyhine dava açılmasının da söz konusu olduğu,
- Yukarıda bahsi geçen “Kurucu Anlaşma” ve Kanun hükümleri gereği, ...’nin söz konusu icra takibi, ipoteğin paraya çevrilmesi ve açılması muhtemel davalar sırasında ödenmesi gereken icra ve yargı harcı, tapu, cezaevi harcı da dahil olmak üzere harç ve damga vergisi ve katma değer vergisi (KDV) de dahil olmak üzere vergilerden muaf olup olmadığına dair Başkanlığımız görüşlerinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinde; özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

3065 sayılı KDV Kanununun 1/1 inci maddesi gereği, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye’de yapılan teslim ve hizmetler KDV ye tabi olup, KDV ye tabi olmakla birlikte KDV’den istisna tutulan işlemlere de Kanunun ilgili maddelerinde yer verilmiş bulunmaktadır.

Aynı Kanunun "İstisnaların Sınırı" başlıklı 19 uncu maddesinde ise diğer kanunlardaki vergi muaflık ve istisna hükümlerinin bu vergi bakımından geçersiz olduğu, KDV'ye ilişkin istisna ve muafiyetlerin ancak KDV Kanununa hüküm eklenmek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenebileceği ancak uluslararası anlaşma hükümlerinin saklı olduğu hükme bağlanmıştır.

Özelge talep formunuza Türkçe metni eklenmiş olan Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşma'nın tetkikinden; Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu'nun kuruluşu ile ilgili hususlara 1 inci maddede, Kurumun amaç ve görevlerine sırasıyla 3 ve 4 üncü maddelerde yer verilmiş olup, Anlaşmanın "Vergiden Muafiyet" başlıklı 50 nci maddesinin birinci bendinde, Kurumun varlıkları, geliri ve söz konusu Anlaşmayla yetki verilen işlemleri ve muamelelerinin bütün vergilerden ve gümrük harçlarından muaf olacağı, Kurumun ayrıca herhangi bir vergi veya harcın toplanması veya ödenmesinden de muaf olacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 6119 sayılı Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun ile de; 01/09/2003 tarihinde Almatı'da imzalanan "Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşması"nın giriş bölümünün birinci paragrafı, 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrası ve 14 üncü maddesinin (6) numaralı fıkrası ile 18 inci, 29 uncu ve 55 inci maddelerine "Anayasamız, kanunlarımız ve bağlı olduğu anlaşmalar hükümlerinin saklı olduğu" şeklinde ihtirazi kayıt derpiş olunmak üzere onaylanması uygun bulunmuştur.

Ayrıca, Türkiye Cumhuriyeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu arasında imzalanan ve Resmi Gazete'nin 21/09/2013 tarihli ve 28772 sayılı nüshasında yayımlanan 16/09/2013 tarih ve 2013/5361 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi eki listede belirtildiği şekilde 24/07/2013 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye'de İslam Kalkınma Bankası Grubu Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşma'nın (I) inci maddesinde "Banka Grubu"nun İslam Kalkınma Bankası Grubu'nu (İKB, IRTI, ICIEC, ICD ve ITFC) ifade ettiği belirtilmiş, bu Anlaşmanın (VII) nci maddesinin (7.1) ayrımında;

Resmi faaliyetleri kapsamında, Banka Grubu ve Ülke Ofisi'nin, taşınır ve taşınmaz mülkü, faiz veya sermaye kazancı veya döviz kazancı, kârları gibi her tür geliri dâhil varlıkları; bunun yanı sıra mal ve hizmet alımları dâhil faaliyetleri ve işlemlerinin; her seviyede idarenin koymuş olduğu KDV, özel tüketim vergisi, gelir vergisi, tevkifat ve damga vergisi dahil fakat bunlarla sınırlı olmamak üzere, şimdiki ve gelecekte, doğrudan ve dolaylı her türlü vergi ve harçtan muaf olacağı, Banka Grubu ve Ülke Ofisi'nin herhangi bir vergiyi ödeme, tevkif etme veya tahsil etme yükümlülüğünden muaf olacağı belirlenmiştir.

Buna göre, özelge talep formunuza konu icra takibi, ipoteğin paraya çevrilmesi ve açılması muhtemel davaların ...'nin yukarıda yer verilen ve Türkiye Cumhuriyeti'nin de tarafı olduğu Anlaşmalar kapsamındaki iş ve işlemleri ile ilintili olması halinde, söz konusu işlemler sırasında düzenlenecek kağıtların damga vergisinden, yapılacak işlemlerin harçtan istisna tutulması gerekmektedir.

Bununla beraber, KDV'nin ve özel tüketim vergisinin doğuşuna neden olabilecek bir işlemin gerçekleşmesi halinde KDV Kanunu ve ÖTV Kanununda işlemi istisna veya muaf tutan bir hüküm bulunmasa dahi bahsi geçen işlemlerde KDV ve ÖTV uygulanmayacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026